

hvorledes. saadanne unge Menneſter ellers ſtulde komme i Befiddelse af den Udbannelse, ſom de ikke kunne opnaae paa Seminarierne. — Hvad det næſte Endringsforſlag angaaer, der navnlig er ſtillet med Henſyn til Afholdbeſen af Skolelærerexaminer, ſaa ſkal jeg meget holde paa Endringsforſlaget af Mindretallet. Jeg troer, at det er meget henſigtsvigtigt, at diſe Examenskommiſſioners Virkſomhed ogſaa kan komme til at gjælde Stats-Seminarierne, og da jeg ſeer, at det er derpaa, Mindretallet har ſtøttet ſit Forſlag, ſaa ſkal jeg tillade mig at anbefale det, idet jeg agter at ſtemme for det.

Finantsministeren: Det er et Par Punkter, hvorpaa jeg ſkal tillade mig at henlede Thingets Opmærkſomhed. Under Nr. 27 har Udvalget ſtillet et Endringsforſlag, hvorved det er foreſlaaet, at Laanet til Reſtauration af Kirker ſkal nebfættes fra 60,000 Rb. til 14,520 Rb. Det ærede Udvalg har fundet ſig foranlediget til at udtale ſin „Overraffelſe“ over, at Regjeringen i den Grad har disponeret over Statsmidlerne uden Rigsdagens Samtykke. Det maa være mig tilladt at gjengjælde denne Overraffelſe med en lignende fra min Side over at finde en ſaadan Udtalelſe fra det ærede Udvalg. Lad os gjøre os det klart, hvorom her handles, og jeg vil da bede det ærede Thing lægge Mærke til min Stilling i denne Sag; thi jeg finder, at den i høi Grad er bleven ſat i et urigtigt Lys ved Udvalgets Betænkning. Det vil være de Herrer beſkjendt, at nogle af de betydeligere Kirker i Landet trænge til en Reſtauration, til hvis Udførelſe de mangle de fornødne Midler. Det ſimpleſte Middel, ſom man kunde gribe til i et ſaadant Tilfælde, vilde have været at have henvendt ſig til Rigsdagen, forelagt den fuldkændige Planer med Tegninger og Overſlag og ſaa fremdeles, og udbedt ſig de fornødne Midler bevilgebe til Reſtaurationen; det er en Bei, ſom man kunde være gaaet, og ſom jeg troer, Rigsdagen ikke vilde have nægtet ſit Samtykke til, — men derved vilde diſe Penge være gaaede ud af ſelve Statskaſſen. Kultusministeriet har fundet, at der ikke var Anledning til af Statskaſſen at forlange et Tilſtød, naar de Kirker, ſom ſtulde reſtaureres, ſelv kunde beſtride de med en ſaa-

dan Reſtauration forbundne Udgifter. Dette har været Kultusministeriets Standpunkt, og det har i den Henſeende, ſaa forekommer det mig, taget et paaffjønneſesværdigt Henſyn til Finantſernes Tarv ved ikke at ſtille Anmodning til Finantſerne, men derimod ſøge paa anden Maade at tilveiebringe de fornødne Midler. Denne Kultusministeriets Tanke er billiget af den lovgivende Magt, deels ved Loven om Kirkeſyn og deels ved den ſærlige Lov af 19de Januar 1863, der aabner Udsigt til, at der forſtudsvis vil gjennem Finantsloven kunne bevilges det fornødne Laan eller Forſtød af Sorø Akademies Midler. — Lad os nu dele ligeligt og retfærdigt imellem, hvad der er Kultusministeriets, og hvad der er Rigsdagens Virkſomhed i denne Sag. Forſaauidt der ikke er Tale om Laan af det Offentlige, hører Sagen ſlet ikke efter den nuværende Ordning hjemme for Rigsdagen; thi efter Lovgivningen, der er ſaa gammel ſom Danſke Lov og endnu ældre, er det Administrationen for Kirkerne, der har at bevilge Tilſtød fra den ene Kirke til den anden, og forſaauidt der alſaa ikke var Tale om Laan af det Offentlige, vilde Sagen efter den hidtil gjældende Praxis ikke komme ind for Rigsdagen. Den Bei kunde man være gaaet; den vilde have krævet længere Tid, men man kunde være gaaet den. Det er alſaa kun, forſaauidt der er Spørgſmaal om offentlige Laan, at Sagen vedrører Rigsdagen, og forſaauidt der er Tale herom, er der fornemmelig at tage Henſyn til, hvorvidt de Kirker, ſom Forrentning og Afdrag af Laanet ſkal paalignes, have de fornødne Midler dertil. Det er den ene Undersøgelse, Undersøgelsen om Sikkerheden for Laanet, ſom henhører under Rigsdagen, det er dette Punkt, ſom forekommer mig at maatte have været Gjenſtanden for Udvalgets Hovedvirkſomhed, iſtedetfor at udtale Forundring og Overraffelſe over, at Ministeriet paa denne Maade har disponeret over Statens Midler. I den Henſeende har den ærede Ordfører bemærket, at de iaar indkomne Budgetter for Kirkerne kun viſe et Overſtød af 4,000 Rb., men den ærede Ordfører maa lægge Mærke til, hvis han vil ſee efter i de iſſor indkomne Budgetter, at diſe viſe ikke et Overſtød, men en betydelig Underbalance, men det er ved en